PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PL Şemsi, 'Osman, Üsküdari
248 Mersiye-'i cenab-i seyyid
S3215M4 üş-şüheda

4244

18/648

Şemsī, ʿOsmān, Üsküdārī

مرثیهٔ جناب سید الشهداء

ناظمی : اعاظم رجال قادریه‌دن اسکداری مرحوم
عثمان شمسی افندی حضرتلریدر.

Mersiye-'i cenāb-ı seyyid üş-şühedā

مؤلفی :
اسکدارده کائن طریقت علیهٔ رفاعیه‌دن « چهارشنبه »
درگاه شریفی سجاده نشینی :

شیخ خیرالله تاج الدین

استانبول
(اخوت) مطبعه‌سی — باب عالی جاده‌سی نومرو ۲۰
۱۳۲۷

مدخل

بسم‌الله حامداً مصلیاً :

مرثیه — (برمرده ستایش کردن) معلوم درکه : مرثیه لغةً وعرفاً وفات ایتمش اولان آدمك محامد ومحاسننه دائر حزن انگیز شعر اوقومق معناسنه‌در . خصوصیله ؛ قرۀ چشم پاك پیغمبر وجگر پارۀ تابناك سیدالبشر جناب سیدالشهداء امام‌حسین رضی‌الله عنه‌الملك الاعلی افندمز حضرتلرینك وقعۀ دلسوزشهادتلرینی تحریك حزن وبکا ایده‌جکم دیه کسدیدی ، بیچدیدی ، اوچ کون اوچ کیجه جنازه‌سی بی‌سر قالدیدی دیه‌صددك خارجنده آداب کتابت وخطابته مغایر جملات وکلمات استعمال اولنان برطاقم مرثیه‌لرك بعض محللرده تلاوت ایدلدیکی مشهود باصرۀ تأسف وتلهفمز اولمقده وبناءً علیه بوکا مماثل مرثیه‌لرك قرائتی مخالف آداب شریعت وطریقت اولدیغی بدیهه‌سی تسلیم کردۀ کافۀ عقلا بولنمشدر. مرثیۀ شریفه سالف‌العرض جناب سیدالشهدا افندمز حضرتلرینك شان عالیلرینی توصیف ومزایای سیادتپناهیلرینی تعداد وتعریف ایله برابر خلقه ماه ماتمی و بوماهده‌کی احوال اهل اللهی وشهدای دشت کربلا افندیلرمزك چکدکاری محن ومشاق (کلموا الناس علی قدرعقولهم) حدیث حکمت تحدیثی موجبنجه هرکسك آکلایه‌جغی برسلیقه‌ده نظماً تبلیغ وبیان ایتمکدر. چونکه « من بکی علی الحسین اوتباکی وجبت له الجنه » حدیث شریفی منطوقنجه یوقارووده بیان اولندیغی وجهله شیوۀ ادبیاته موافق وفصاحت وبلاغت لسانیه‌مزه مطابق ازان‌جمله اسلاف اولیاء اللهدن حضرت سزائی ، سید نظام ، سید سیف‌الله ، مصری ، یازیجی‌زاده قبولی ، ذکائی وسائر اولیاء الله کرام افندلرمزك لسان رشادتبیانلرندن صدور ایدن مرثیه‌لرك هربررلری فی‌الحقیقه حالاً ذوقاً مرتبه‌لرندن سویلنمش برر منظومۀ ادبدر .

ایمدی نشرینه اجتسار ایلدیکم اشبو مرثیۀ جناب سیدالشهدا بوندن اون اون‌بش سنه مقدم ارتحال دارجنان ایدن اعاظم رجال قادریه‌دن اسکداری عثمان شمسی افندی مرحومك آثار نادره‌لرندن اولوب اسلاف کرامك اثر ظریفانه‌لرینه بالاقتفا یازلمشدر . مطالعه‌سندن دخی مستبان اوله‌جغی وجهله مرحوم مشار الیه صلحادن ، ادبادن عابد، متقی ، متورع ، صلابت دینیه‌یه مالك کثیرالمطالعه محب آل یس ومحب اولیاء الله برذات ستوده صفات ایدی . مبالغه اوله‌رق سویلمیورم . مرحومك مزایای قلمیه ، خصال جمیله واخلاق حمیده‌سی کندوسنی طانیانلرك بالطبع معلوملریدر . رحمة‌الله علیه ورحمةً واسعة

فقیر ایسه بکرمه تعالی ؛ محضا نائل اجر اولمق واشبو مرثیۀ شریفی اخوان باصفانك مطالعه کذار نجیبانه‌لری بیوردلدقجه (اوتباکی) تبشیراتندن مستفید اولمق ومرحومك روح طیبه‌سنك شاد اراحه‌سی عزم درویشانه‌سیله ساحۀ انتشاره وضعنه ابتدار ایلدم .

(الله ولی التوفیق وهو نعم الرفیق)

الفقیر :

شیخ خیراه تاج‌الدین

PL 248 S32 M4

LIBRARY MAR 23 1972 UNIVERSITY OF TORONTO

بسم الله الرحمن الرحیم

[مرثیهٔ جناب سیدالشهدا]

بوکون ماه محرم وقت ماتمدرصفا اولماز   فروغ دیدهٔ کریان غمدن روشنا اولماز
کوکل آینه‌سنده کرد ماتمدن جلااولماز   دروناپچره حزندن غیری صورت رونمااولماز
محب آله بو ماتم کبی درد وبلا اولماز

کوزم قان آغله ماه ماتم آل عبا کلدی   زمان کربت شاه حسین کربلا کلدی
کرانباربلالرله زمان پر جفا کلدی   بوماتمله دل نالان ازلدن مبتلا کلدی
محب آل واولاد اولمیانلر مبتلااولماز

بیل ای دل وقت سرمستان بزم کربلادربو   شب سرخواب چشم نورچشم انبیادربو
سحر کاه خمار نشئهٔ شیر خدادر بو   دم صبح صبوح آشام وصل کبریادر بو
بومیدن ایچمیانلر اهل بیت مصطفی اولماز

بورازی طویمق ایسترسه‌ڭ اکرسن ای دل دانا   ایدرسین جرعهٔ جام حسینیدن نواپیدا
بولوب بزم شهادتده مزاق نشئهٔ یحیی   محقق اولمیانلر مظهر اسرار ماأوحی
دمراز حسین مجتبایه آشنا اولماز

حسین کربلا شاهنشه خیل مؤیددر   حسین کربلا مشکات انوار ممجددر
حسین کربلا پوششکه لعل محمددر   حسین کربلا نور فروغ چشم احمددر
که‌بیل نور مجسم طعمهٔ تیغ جفا اولماز

امام دین اکبردر حسین کربلا فهم ایت   وصی علم حیدردر حسین کربلا فهم ایت
هم آغوش پیامبردرحسین کربلا فهم ایت   سریر نور اظهردر حسین کربلا فهم ایت
سریر نور فرش پای جند بی حیا اولماز

او شاهك واقعات ماتم انکیز مقالاتی   خلاف حرمت وشان اوزره لچدی حدوغایاتی
ایدوب تحریرکسب حزن ایچون درلوعباراتی   ایدرلر ضمنله اثبات عجز ایله مجازاتی
سلاطین الهیونه بویله افترا اولماز

[کرد] (توز طوپراق معناسنه) . [کربت] = (مشقت وغربت) . [کرانبار]
(آغریوکلو) [رونما] = (یوز کوسترمك) . [خمار] (مخمورلق) = (صبوح)
[صباح شرابی] [راز] = (سر)

بودر تحقیق کیم کوفیلر اولدی بیعته میال امام کربلا هم ایتمك اوزره کوفه‌یه اقبال
بو امر اوزره اولندقجه قدم جنبان استعجال کلوب هپ اهل مکه ایلدیلر معرض آمال
دیدیلر کیتمه ای شاه سریر ارتضا اولماز

اودم ایردی خطاب لایزالی کاول مه‌سیار سیاحت امرینی انصار و آلنه ایده تکرار
اولوب ایجاب حکم وعهد ومیثاق ازل اظهار جوار لامکان وبی نشانه ایلیه رفتار
که‌بر صورت ایله تغییر تقدیر قضا اولماز

ایدوب تحریك پای الوداع اول شاه عالیشان سراسر اهل بطحی چیقدیلر تشییعنه نالان
چون ایردی کربلایه رهگذار موکب سلطان نهان اولدی نظردن راه هرجند اولدیلر جویان
آنی فهم ایتدیلر کیم حکم باری رهنما اولماز

قورلدی کربلایه خیمهٔ شاه فلك دیوان احاطه ایتدی اطرافین کلوب جیش یزید اول آن
فم آل رسوله ویرمیوب صو اول صف نادان لب سرچشمهٔ آب حیاتی قیلدیلر عطشان
بویوزدن دوشدیلر بردرده کیم اصلا دوا اولماز

میان آله دوشدی ازدیاد عطشدن برحال کاولوب طاس فلك آواز العطشله مالامال
عیون مست سکران شهادت نه فلك امثال تجلای زلال لعل یاره اولدیلر سیال
بو احواله معادل وقعهٔ سوزش فزا اولماز

کلوب اول دم یزیدان ایتدیلر ای کلرخ کرار خلافت ماجراسنده یزیده ایله کل اقرار
سوزمز دیکلر ایسه‌ك هپ سنکدر روضه وانهار که‌یوخسه تیغ وعطش ایله سکا چوق ایلرز آزار
حصار ظلممزدن سکا هیچ راه رها اولماز

دیدی اول معجز انباز حبیب حضرت باری بو وجهه یاعدوالله ایلرم حاشا که اقراری
صوسزلقدن چکم ظن ایتمیك زنهار آزاری وهم ایتدی زمین خیمه‌دن باقدرت باری
روان برنهر کیم حالت پزیر انقضا اولماز

ایرشدی خدمته اول دم‌ده کروبین ایله همراز فرشته‌لر وجنیلر ایدوب اول مرکزه پرواز
دیدیلر امر قیل فرمان سنکدر بوکون ای شهباز ایده‌لم کربلایی منزل قارون ایله دمساز
بواجناده مشابه برکروه بی وفا اولماز

[خیل] (عسکر) [مشکات] (ضیا) [ممجد] (شرف وشان صاحبی) [پوششکه] (اوپدیکی محل)
[قدم جنبان] (آدیم آتدیلر) [لعل] (دوداق) طعمه (یه‌نیلان شئ) [سریر] (تخت)
[کاول] (که اول دیمکدر.) [بطحی] (مکه) [رهگذار] (یول کچیجك محل) [رهنما]
(یول کوسترمك) [عطشان] = (چوق صوصامش) [زلال] (آب صافی)

دیدی بن بو قضای کربلاده ایلرم سیران   دوشوب عطش آتشنه چون خلیل حضرت رحمان
اکرچه وصفکز مقبولدر عندمده ای یاران   ولی بو دردایچون بر کیمسه‌دن ایتمم طلب درمان
فدائیلر یولنده حقه دخی التجا اولماز

اولوب مشهود هم شاه رسول وحیدر وزهرا   امام کربلایه صوندیلر بر جام پر صهبا
دیدیلر جانمز صولدیرمسون کل رویك استغنا   بیور انهار باغ لامکانه ای کل رعنا
لب لعلکه لایق جویبار کربلا اولماز

دیدی اول جان عالم ای سلاطین کرمکاران   یاقار جان ودلم خیلی زماندر آتش هجران
فراق یار ایله آلام دشمن دلده در مهمان   بو کون عطش جکرله آنلر ایچون ایلرم پریان
طوتك معذورکیم فرخنده بردمدر فدا اولماز

بوروز اول روزدرکیم ایلرم تضییف مهمانی   بو روز اول روزدرکیم یاره قربان ایلرم جانی
عیون عالمه اظهار ایدوب تقدیر سبحانی   وارم محرمسرایه ترك ایدوب اعیان وامکانی
بکا کون ومکان شمدنکرو مسکن سرا اولماز

اکرچه کربلا وصفنده خون افشان اولور خامه   قضای نه فلك دل تنك اولور الواح واعلامه
عروج ایتمك ایچون اول روح عالم دار انعامه   شو وجهله ایریشدی کیم قضا حکمی سرانجامه
زبان کلك آداب آنی تفصیله رضا اولماز

ایرشدی امر «اسرا» چونکه شاه کربلا اوزره   دم معراج کلدی یعنی آل انبیا اوزره
اولوب ذاهب ره اعجاز روح کربلا اوزره   نمایان اولدی بر اعجاز کیم دار فنا اوزره
او رتبه قدرته مظهر بر کروه اولیا اولماز

اولوب مانند عیسی قوۀ نظاره‌دن پنهان   کورندی خلقه بر صورت مثالی ذات نورافشان
نهالندن جدا اولمش کبی بر غنجۀ خندان   سراسر داغ داغ خون لعلین ایچره سر غلطان
وجود نازنینی طاغلردن اصطفا اولماز

ایرشدی برندای جان کداز اول دم جهان ایچره   دوشوب اول بانکدن برولوله کون ومکان ایچره
مکر شاه نبوت روضۀ باغ جنان ایچره   اولوردی بلبل آسا نغمه پرداز آشیان ایچره
دیر ایدی کیم بکا بوندن اشد جور وجفا اولماز

بو کون حیفا تأسف خاطرمده سر بدید اولدی   که جان پاره‌م حسینم تیغ عطش ایله شهید اولدی
بو کون مؤمنلره ماتم نفاق اهلنه عید اولدی   بو یوزدن اول کروه بی وفا بندن بعید اولدی
ستمکاران اهل بیت بکا هیچ اقربا اولماز

[رها] (قورتولمق) . [انقضا] (توکنك) . [کروبین ـ ملکلر] [جویبار] . (نهر) . [فرخنده] . (مبارك) . [خون] (قان) [کلك] . (قلم) . [ذاهب] (کیدن) [اعجاز] (معجزه) [اصطفا] (سچلمش).

اوبانك ماتم انكيز ايله طولدى كنبد اكوان   طويوب غيب عالمدن اولديلر ارض وسمالرزان
كوزندن چيقدى عرشك محور افلاك آب افشان   الندن كيتدى فرشك كرهٔ كنجينهٔ سامان
ديديلر كه ييقلسه بو فنا دارى فنا اولماز

سرشك ديدهٔ فرقتله اولدى ماه در هاله   بوروندى خجلتتدن وجه نير معجز آله
مثال اشك چشم حسرت اولدى چرخ جواله   كيروب شاه شهيدان ماتميله شب سيه شاله
ديدى ماتم شبنده سينه‌ده رنكين قبا اولماز

هواى آه ودلدن كلدى جوشش بحر عمانه   فلك كشتيسنى غرق ايتمك ايچون اشك طوفانه
تموج ايتدى پرجوش اولدى چيقدى طاق اكوانه   عيون لجه‌يى رفع ايليوب تا عرش رحمانه
ديدى آل رسوله بونجه ايذاء رأى خدا اولماز

طوغوب اوج شهادت مطلعندن چون مه تابان   اولوب مانند نير نور احمد ايچره سركردان
ضيا پاش اولدى دشت كربلايه ايلدى سيران   شهيدا اولدى چون اول قبلهٔ دين واصل سبحان
كروه عاشقانه بوندن اوزكه پيشوا اولماز

اولوب برقطره‌دم جنبان سوى اوج عليايه   دوشوب مانندشبنم غنچهٔ فردوس اعلايه
ايروب سيرانى آخر دامن عرش معلايه   وارنجه‌دركه محرم سراى خاص مولايه
ديدى قربان عشقه سندن اوزكه ملتجا اولماز

ديدى حق مرحبا اى كل رخ جانپارهٔ جانان   سكا مفتوحدر محرمسراى حضرت رحمان
سرير وعرشيمى چون ايلشدم پاينه پويان   ايدوب ذاتمده فانى ذاتنى اى نور نور افشان
سراى لى مع اللهى بيورامرينه لا اولماز

ديدى كيم ياالهى ياقدى حسرت صبر وسامانم   قباى لاله وش چاك ايلدم چكدم كريبانم
زلال تيغ عشقكله صواردم لعل عطشانم   كلستان ايلدم خون دلمله چوره دامانم
بو كلشنده بنم كبى كل صدبرك ادا اولماز

ديدى حق كل ايدك اول دم كه سر سبز سنان اولدك   اودم بلبل ايدك كيم بستهٔ آه وفغان اولدك
غريب اولمه قريب آشيان لامكان اولدك   كوروتمشدم سنكله شمدى سن بنده نهان اولدك
بو محرمكاه عاليدركه بونده ماسوا اولماز

ديدى بكچدم خدايا بوشهادت ماجراسندن   خبردارم ازلدن اول حجابك ماوارسندن
ولى كچمم سنكله ايتديكم عهد اقتضاسندن   كچوب جان وجهاندن كچمزم قانم بهاسندن
اكركه ديتم ويرمز ايسه‌ك سكا روا اولماز

[كداز] (اريديجى) [سربديد] (سر آشكارى) [ستمكاران] (ظالملر) [خجلت](حجاب)
[نير] (كونش) [جواله] (سرعتله دونن) [قبا] (زينتلى لباس) [كشتى] (كمى) [پويان]
(كوندردم)

دیدی حق ای شهیدجان فدای عید فردیت نه ایسه ایله واضح مقتضای عهد وابسیت
بووجهه کورینور کم قصد اقصای الوهیت وصال بی مثال ذاتم اولسون قانه دیت
اگرچه کوهر کلرنك قانکه بها اولماز

دیدی ای رب عالم شویله در ایجاب پیمانم کاولوب جانم سکا قربان اوله سك جانمه جانم
بو کون که کربلادشتنده بن خون ایچره غلطانم اوله همپالرم وصلنده هپ عشاق نالانم
که انلر ماتمم نارنده درناره سزا اولماز

دیدی حق ای فرحبخشای بزم کوثر و عرفان اونجه مجلس محشرده عالم زار و سرکردان
کباب ایتمك دیلر لحتت جکردن آتش نیران بتون عشاق نالانی سکا بخش ایلدم اول آن
سنکدرانلر ای محبوب ناره مبتلا اولماز

دیدی کیم ای دوعالم کرد کار مرحمتکاری دم روز جزاده ایسترم جمله سیهکاری
که یوقسه باشم آلوب دستمه چون ایلرم زاری سرشك خون ایله غرق ایلیوب آب ایلرم ناری
جلالك حضرتندن کیمسه مأخوذ جزا اولماز

دیدی حق ای فدائی سن که ویردك یولمه جانی سکاویردم کلید دوزخ ومفتاح رضوانی
اگرچشمك دوکرسه محشره اشك کل افشانی حذر کیم آتش رحمم یاقار جنات ونیرانی
بقاملکنده برجای پناه ای مهلقا اولماز

بو رسمه ایلیوب پیمان چون اول سید عالم سرای لی مع الله ایچره اولدی یار ایله همدم
اگرچه جان وجانان اولدیلر بووجهله حرم جهانی طوتدی اما زنکبار صرصر ماتم
دم هول قیامت صبحنه باد صبا اولماز

محب آل و اولاد محمد اولدیلر غمناك فغان وماتمیله ایتدیلر خیلی زمان دل چاك
یزیدان لعینی طعمهٔ تیغ ایتدیلر بی باك سیوف وتیغلرله ایتسه لر تاروز حشر اهلاك
ینه بر موی پاکی حرمتی حقی ادا اولماز

ایاشاه شهید کربلاوی دوجهان فرما اوشه سنکه مسلمدر سکا دنیا وهم عقبا
زلال شفقتك کل بغچه سیدر جنة المأوی نعیم لطفتك تنوری اولدی دوزخ وغبا
زمین و آسمان ایچره سکا کیملر کدا اولماز

اوشه سنکه کورندك خلعت فخرجهان ایچره سن اول نور مجسم سن کورندك دهرهقان ایچره
او بلبل سن که کلبانکك طولودر آسمان ایچره اوکلبن سن یتشدك صحن باغ لامکان ایچره
سنك خارك دخی فیض کلندن بینوا اولماز

[سامان] (مالك اولدیغی) [کریبان] (یاقه‌سی) [فرحبخشای] (فرح ویریجی)
[جای پناه] (صغینه جق محل)

اودریا سن که موجك مظهر یدر عالم امکان   او نیرسن که ذره‌ك کوکب ماهیت اعیان
او آدمسن وجودك ظلیدر سرتاسر اکوان   جهان جامع اکبرسن اولدی جان سکا جانان
سکا یار اولمیانلر محرم رازعبا اولماز

اونیجه آفرینش رو نما نور جمالندن   کسیلدی خامهٔ دشت قضا قد نهالندن
مدادلوح تقدیر اولدی چونکه خون آلکدن   او صورتله کورندك عالمه لوح مثالندن
بدابعده نظیرك ای حسین مجتبا اولماز

مقام قاب قوسینه اشارتدر بر و آنك   دلیل نقطهٔ وحدتدر اول چاه زنخدانك
کلستان ولایت سرویدر قد خرامانك   قضای کربلایه دوشدی آخر سایه‌سی آنك
اکرچه نور اقدس سایه انداز قضا اولماز

صلات بی حد اولسون ذاتنه‌ای جبرئیل خدام   سکا تاج ولایتدر سر مسعود پر افهام
شهادتله کیوب «اسرا» دمنده خلعت کلفام   شفاعتله عصات و عاشقانه ایلدك اکرام
شهود مدعادر بوبوکا چون وچرا اولماز

بزه مخصوصدر ای روح عالم منت ذاتك   بر ابرجد پاکله کوروب ماهیت ذاتك
صلات بی عدله ایلرز هم مدحت ذاتك   عدولر بیلمیوب چون قیلمدیلر حرمت ذاتك
بزم چون آنلره لعنت رسان اولمق خطا اولماز

سکا حرمت ایدرلردی عدولر خوش نهاد اولسه   بیلورلردی یزیدیلر سنی حقه عباد اولسه
اودکلو لعنت اولسون اول کروه اوزره که یاد اولسه   کفایت ایتمسون ترقیمنه دریا مداد اولسه
تولا وتبرا اهلویز بزده ریا اولماز

اولانلر نشئهٔ ذوق می عشقکله دمبسته   غموم ماتمکله غیری غمدن اولدی وارسته
اولوب سرمست صهبای وصالك «شمس» دلخسته   بحمدالله اولوبدر آستانکده کمربسته
ایکی عالمده ای کان کرم سندن جدا اولماز

تجلای جمالکله دلم هر بار قیل پرنور   دل ماتم کش ومحزونم ایله لطفکله مسرور
خطا ایتدمسه سهواً دامن عفوکله قیل مستور   سکا لایق دکل مرثیه‌ای شاهم بیوز معذور
ثنای ذاتکه لوح وقلمده اجترا اولماز

انتهی

[خرم] (مسرور) [صرصر] (شدت) [هول] (قورقو) [بی نوا] (اصیبسز) [آفرینش] (خلقت) [مداد] (مرکب) [چون وچرا] . (نیچون ونصل) [اجترا] (جرأت)

PL
248
S3215
M4